

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) NR 1053/2013

z dnia 7 października 2013 r.

w sprawie ustanowienia mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz uchylecia decyzji komitetu wykonawczego z dnia 16 września 1998 r. dotyczącej utworzenia Stałego Komitetu ds. Oceny i Wprowadzania w Życie Dorobku Schengen

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 70,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Funkcjonowanie strefy Schengen bez kontroli granicznej na granicach wewnętrznych zależy od efektywnego i sprawnego stosowania przez państwa członkowskie środków towarzyszących w dziedzinie granic zewnętrznych, polityki wizowej, systemu informacyjnego Schengen, ochrony danych, współpracy policyjnej, współpracy sądowej w sprawach karnych oraz polityk w zakresie środków odurzających.
- (2) Decyzją komitetu wykonawczego z dnia 16 września 1998 r. ⁽²⁾ (SCH/Com-e (98)26 def) (zwaną dalej „decyzją z dnia 16 września 1998 r.”) utworzono Stały Komitet ds. Oceny i Wprowadzania w Życie Dorobku Schengen („stały komitet”). Stałemu komitetowi powierzono, po pierwsze, zadanie ustalania, czy spełnione zostały wszystkie warunki pozwalające znieść kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych z państwem kandydującym, a po drugie – zadanie zapewnienia, by państwa w pełni wdrażające dorobek Schengen prawidłowo go stosowały.
- (3) Aby zapewnić jednolite, wysokie standardy stosowania dorobku Schengen w praktyce oraz utrzymać wysoki poziom wzajemnego zaufania między państwami

członkowskimi tworzącymi obszar bez kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, należy utworzyć specjalny mechanizm oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen. Mechanizm taki powinien opierać się na ścisłej współpracy między Komisją a wspomnianymi państwami członkowskimi.

- (4) W programie haskim ⁽³⁾ wezwano Komisję „do przedłożenia wkrótce po ukończeniu procesu znoszenia kontroli na granicach wewnętrznych wniosku w sprawie uzupełnienia mechanizmu oceny Schengen mechanizmem nadzoru zapewniającego pełne zaangażowanie ekspertów państw członkowskich oraz z uwzględnieniem niezapowiedzianych inspekcji”.
- (5) W programie sztokholmskim ⁽⁴⁾ stwierdzono, że ocena strefy Schengen nadal będzie mieć kluczowe znaczenie oraz że można by ją usprawnić przez wzmocnienie roli Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Frontex), utworzonej rozporządzeniem Rady (WE) nr 2007/2004 ⁽⁵⁾, w tym zakresie.
- (6) Należy zatem dokonać zmiany mechanizmu oceny utworzonego decyzją z dnia 16 września 1998 r. i uchylić tę decyzję.
- (7) Doświadczenia zdobyte podczas poprzednich ocen wskazują, że należy zachować spójny mechanizm oceny, obejmujący wszystkie dziedziny dorobku Schengen – z wyjątkiem tych, w odniesieniu do których w prawie Unii istnieje już specjalny mechanizm oceny.

⁽³⁾ Dz.U. C 53 z 3.3.2005, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 115 z 4.5.2010, s. 1.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 z dnia 26 października 2004 r. ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1).

⁽¹⁾ Opinia z dnia 12 czerwca 2013 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 138.

- (8) Zgodnie z art. 70 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) obiektywnej i bezstronnej oceny wprowadzania w życie polityk Unii w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinny dokonywać państwa członkowskie we współpracy z Komisją. Prawidłowy proces oceny, aby był skuteczny, powinien przewidywać także odpowiednie działania następcze oraz monitorowanie w związku ze sprawozdaniami z oceny, które to zadanie należy powierzyć Komisji.
- (9) Ponadto, aby mechanizm oceny był skuteczniejszy, należy zapewnić jednolite warunki wykonywania niniejszego rozporządzenia. W tym celu część uprawnień wykonawczych należy powierzyć Komisji, a część – Radzie.
- (10) Uprawnienia w zakresie przygotowywania i planowania ocen oraz uprawnienia w zakresie przyjmowania sprawozdań z oceny należy powierzyć Komisji. Niektóre z tych uprawnień powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽¹⁾. W świetle postanowień art. 2 ust. 2 lit. b) ppkt (iii) tego rozporządzenia do przyjmowania takich aktów należy stosować procedurę sprawdzającą.
- (11) Aby zwiększyć wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi oraz zapewnić lepszą koordynację ich działań na szczeblu Unii, oraz wzmocnić wpływ państw członkowskich na siebie nawzajem, uprawnienia wykonawcze do przyjmowania zaleceń w sprawie działań naprawczych, które miałyby zaradzić wszelkim niedociągnięciom przedstawionym w sprawozdaniach z oceny, należy powierzyć Radzie. Takie uprawnienie wykonawcze jest odzwierciedleniem uprawnień szczególnych powierzonych Radzie w art. 70 TFUE w dziedzinie wzajemnej oceny wprowadzania w życie polityk Unii w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Odpowiednio odzwierciedla ono również cel, który przyświeca mechanizmowi oceny opartemu na tym *lex specialis* i którym jest – w tym szczególnym obszarze, niezależnie od przysługującego Komisji ogólnego uprawnienia do nadzoru nad stosowaniem prawa Unii pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej za pomocą postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom – nadzór uzupełniający, w formie wzajemnej oceny, nad skutecznością wdrażania polityk Unii w praktyce.
- Ponadto takie powierzone Radzie uprawnienie wykonawcze przyczynia się do realizacji postulatów Rady Europejskiej wyrażonego w jej konkluzjach z dnia 23–24 czerwca 2011 r., w których stwierdza się, że należy dalej zacieśniać współpracę w strefie Schengen, zwiększając wzajemne zaufanie pomiędzy państwami członkowskimi, i że to do państw członkowskich należy zagwarantowanie, by wszystkie przepisy Schengen były skutecznie stosowane zgodnie z ustalonymi wspólnymi standardami oraz z podstawowymi zasadami i normami. Takie uprawnienie wykonawcze przyczynia się również, zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 8 marca 2012 r., do poprawy zarządzania strefą Schengen dzięki dyskusjom politycznym na szczeblu ministerialnym poświęconym prawidłowemu funkcjonowaniu strefy Schengen, w tym dyskusjom w sytuacjach gdy w sprawozdaniach z oceny wskazano poważne niedociągnięcia. Dyskusje takie powinny być prowadzone na forum komitetu mieszanego złożonego z państw członkowskich UE i państw uczestniczących we współpracy Schengen, z myślą o tym, by Rada mogła w ramach swoich kompetencji podejmować decyzje służące zapewnieniu skutecznego funkcjonowania strefy Schengen. Ponadto powierzenie takiego uprawnienia wykonawczego Radzie odpowiednio uwzględnia potencjalnie drażliwy polityczny charakter zaleceń, które często dotyczą krajowych uprawnień wykonawczych i uprawnień do egzekwowania przepisów.
- (12) Mechanizm oceny powinien przewidywać przejrzyste, skuteczne i jasne reguły dotyczące metody przeprowadzania ocen, korzystania z wysoko wykwalifikowanych ekspertów do kontroli na miejscu oraz działań następczych w związku z ustaleniami z ocen. W ramach metody należy w szczególności przewidzieć niezapowiedziane kontrole na miejscu, będące uzupełnieniem zapowiedzianych kontroli na miejscu, zwłaszcza w odniesieniu do kontroli granicznych i wiz.
- (13) Mechanizm oceny i monitorowania powinien objąć wszystkie aspekty dorobku Schengen. Jeżeli chodzi o kwestię granic, mechanizm oceny i monitorowania powinien obejmować zarówno skuteczność kontroli granicznych na granicach zewnętrznych, jak i brak kontroli granicznych na granicach wewnętrznych.
- (14) Podczas oceny i monitorowania szczególną uwagę należy zwrócić na poszanowanie praw podstawowych przy stosowaniu dorobku Schengen.
- (15) Ocena powinna być gwarancją tego, że państwa członkowskie stosują przepisy Schengen skutecznie i zgodnie z podstawowymi zasadami i normami. W związku z tym mechanizm oceny powinien objąć całość stosowanych działań ustawodawczych i operacyjnych mających sprzyjać funkcjonowaniu obszaru bez kontroli granicznej na granicach wewnętrznych.
- (16) Aby zwiększyć skuteczność i wiarygodność mechanizmu oceny, we wszystkich ocenach należy brać pod uwagę również poprawność funkcjonowania organów stosujących odpowiednie części dorobku Schengen. Dzięki temu mechanizm oceny będzie mógł w większym stopniu zapewniać skuteczne stosowanie przepisów

(1) Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Schengen przez państwa członkowskie zgodnie z podstawowymi zasadami i normami, tak jak postulowała Rada Europejska na posiedzeniu w dniach 23–24 czerwca 2011 r. Będzie to zgodne z postulatem Rady Europejskiej wyrażonym w jej konkluzjach z dnia 1–2 marca 2012 r., by mechanizm oceny obejmował funkcjonowanie instytucji uczestniczących w stosowaniu dorobku Schengen.

- (17) Frontex powinien wspierać wdrażanie mechanizmu oceny, przede wszystkim w dziedzinie analizy ryzyka dotyczącego granic zewnętrznych. W ramach mechanizmu oceny należy również zapewnić możliwość doraźnego korzystania ze specjalistycznej wiedzy agencji Frontex w trakcie kontroli na miejscu na granicach zewnętrznych.
- (18) W stosownym przypadku wdrażanie mechanizmu powinny wspierać – w dziedzinach podlegających ich kompetencjom – inne organy i jednostki organizacyjne Unii, takie jak Europejski Urząd Policji („Europol”) ustanowiony decyzją Rady 2009/371/WSiSW ⁽¹⁾ i Eurojust ustanowiony decyzją Rady 2002/187/WSiSW ⁽²⁾. W ramach mechanizmu oceny należy w stosownym przypadku zapewnić również możliwość korzystania ze specjalistycznej wiedzy organów lub jednostek organizacyjnych Unii, które uczestniczą w kontroli na miejscu dotyczącej dziedzin dorobku Schengen podlegających ich kompetencjom. Tak powinno się dziać na przykład w przypadku Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, jeżeli ocena dotyczy ochrony danych; w oceny te można wtedy włączyć też krajowe organy ochrony danych.
- (19) Państwa członkowskie i Komisja powinny zapewnić, by eksperci delegowani do kontroli na miejscu dysponowali niezbędnym doświadczeniem oraz przeszli w tym celu specjalne szkolenie, w tym szkolenie dotyczące praw podstawowych. Właściwe organy lub jednostki organizacyjne Unii, takie jak Frontex, powinny prowadzić stosowne szkolenia, państwa członkowskie zaś powinny uzyskać dostęp do środków finansowych – poprzez instrumenty finansowe Unii w ich obecnej i przyszłej formie – które mogłyby zostać przeznaczone na inicjatywę przewidującą konkretne szkolenia w zakresie oceny dorobku Schengen.
- (20) Z uwagi na szczególną rolę powierzoną Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom narodowym na mocy art. 70 zdanie ostatnie TFUE – podkreśloną w odniesieniu do parlamentów narodowych w art. 12 lit. c) Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) – należy zapewnić, by Rada i Komisja w pełni informowały Parlament Europejski i parlamenty narodowe o treści i wynikach oceny. Ponadto jeżeli Komisja przedłoży wniosek w sprawie

zmiany niniejszego rozporządzenia, Rada przed przyjęciem ostatecznej wersji tekstu przeprowadzi konsultacje – zgodnie z art. 19 ust. 7 lit. h) swojego regulaminu wewnętrznego – z Parlamentem Europejskim w celu jak najszerzego uwzględnienia jego opinii.

- (21) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i w związku z tym nie jest nim związana ani go nie stosuje. Biorąc pod uwagę, że niniejsze rozporządzenie jest oparte na dorobku Schengen, Dania powinna, zgodnie z art. 4 tego protokołu, w terminie sześciu miesięcy od daty przyjęcia niniejszego rozporządzenia przez Radę podjąć decyzję o jego ewentualnej transpozycji do swojego prawa krajowego.
- (22) Zjednoczone Królestwo uczestniczy w stosowaniu niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 5 ust. 1 Protokołu nr 19 w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej, załączonego do TUE i TFUE, oraz z art. 8 ust. 2 decyzji Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotyczącej wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowanie wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen ⁽³⁾.
- (23) Irlandia uczestniczy w stosowaniu niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 5 ust. 1 Protokołu nr 19 w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej, załączonego do TUE i TFUE, oraz z art. 6 ust. 2 decyzji Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotyczącej wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen ⁽⁴⁾.
- (24) W odniesieniu do Islandii i Norwegii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, w rozumieniu Umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ⁽⁵⁾, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 decyzji Rady 1999/437/WE ⁽⁶⁾ w sprawie niektórych warunków stosowania tej umowy.
- (25) W odniesieniu do Szwajcarii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ⁽⁷⁾, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 decyzji Rady 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2008/146/WE ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2009/371/WSiSW z dnia 6 kwietnia 2009 r. ustanawiająca Europejski Urząd Policji (Europol) (Dz.U. L 121 z 15.5.2009, s. 37).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiająca Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1).

⁽³⁾ Dz.U. L 131 z 1.6.2000, s. 43.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 36.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 31.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 52.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 1.

- (26) W odniesieniu do Liechtensteinu niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Protokołu podpisanego między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu o przystąpieniu Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzenie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen⁽¹⁾, które wchodzi w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 decyzji 1999/437/WE w związku z art. 3 decyzji Rady 2011/350/UE⁽²⁾.
- (27) Ponieważ do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ocena Cypru na mocy decyzji z dnia 16 września 1998 r. już się rozpoczęła, niniejsze rozporządzenie nie będzie mieć zastosowania do Cypru do dnia 1 stycznia 2016 r.
- (28) Jako że weryfikacje prowadzone w odniesieniu do Bułgarii i Rumunii w myśl odpowiednich procedur oceny Schengen już się zakończyły zgodnie z art. 4 ust. 2 Aktu przystąpienia z 2005 r., ocena na mocy art. 1 ust. 1 lit. b) niniejszego rozporządzenia nie będzie przeprowadzana w odniesieniu do tych państw członkowskich.
- (29) Eksperti z Cypru, Bułgarii, Rumunii i Chorwacji powinni mimo to uczestniczyć w ocenie wszystkich części dorobku Schengen,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Cel i zakres stosowania

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanowiony zostaje mechanizm oceny i monitorowania, służący do następujących celów:
- a) weryfikacji stosowania dorobku Schengen w państwach członkowskich, do których ma on zastosowanie w pełni, oraz w państwach członkowskich, do których – zgodnie z odpowiednimi protokołami załączonymi do TUE i TFUE – dorobek Schengen ma zastosowanie w części;
- b) weryfikacji, czy w państwach członkowskich, co do których Rada nie podjęła decyzji o stosowaniu przepisów dorobku Schengen w całości lub w części – z wyjątkiem tych państw członkowskich, w których w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ocena już się zakończyła – spełnione zostały warunki konieczne do stosowania wszystkich odpowiednich części dorobku Schengen.
2. Weryfikacja, o której mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, pozostaje bez uszczerbku dla art. 23 akapit drugi w odniesieniu do państw członkowskich, w których w dniu 26 listopada 2013 r. procedura oceny już się rozpoczęła.

⁽¹⁾ Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 21.

⁽²⁾ Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 19.

3. Eksperti z państw członkowskich, które zgodnie z odpowiednimi aktami przystąpienia jeszcze nie w pełni stosują dorobek Schengen, uczestniczą mimo to w ocenie wszystkich części dorobku Schengen.

Artykuł 2

Definicja

Na użytek niniejszego rozporządzenia „dorobek Schengen” oznacza przepisy włączone w ramy Unii zgodnie z Protokołem nr 19 załączonym do TUE i TFUE wraz z aktami opartymi na tym dorobku lub w inny sposób z nim związanymi.

Artykuł 3

Zakres obowiązków

1. Za wdrożenie mechanizmu oceny i monitorowania określonego w niniejszym rozporządzeniu odpowiadają wspólnie państwa członkowskie i Komisja przy wsparciu organów i jednostek organizacyjnych Unii uczestniczących we wdrażaniu dorobku Schengen.
2. Komisja pełni ogólną rolę koordynacyjną w odniesieniu do określania rocznego i wieloletniego programu ocen, opracowywania kwestionariuszy i określania harmonogramów kontroli, przeprowadzania kontroli, a także sporządzania sprawozdań z oceny oraz zaleceń. Zapewnia także działania następcze i monitorowanie w związku ze sprawozdaniami z oceny i z zaleceniami zgodnie z art. 16.

3. Państwa członkowskie i Komisja w pełni współpracują na wszystkich etapach ocen w celu realizacji zadań powierzonych im na mocy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 4

Oceny

1. Oceny mogą dotyczyć wszystkich aspektów dorobku Schengen, w tym efektywnego i sprawnego stosowania przez państwa członkowskie środków towarzyszących w dziedzinie granic zewnętrznych, polityki wizowej, systemu informacyjnego Schengen, ochrony danych, współpracy policyjnej, współpracy sądowej w sprawach karnych oraz braku kontroli granicznej na granicach wewnętrznych. We wszystkich ocenach należy uwzględnić funkcjonowanie organów stosujących odpowiednie części dorobku Schengen, o których mowa w niniejszym ustępie.
2. Oceny można dokonać, posługując się kwestionariuszami oraz przeprowadzając zapowiedziane lub niezapowiedziane kontrole na miejscu. Zapowiedzianą kontrolę na miejscu poprzedza kwestionariusz. W stosownym przypadku przy ocenie poszczególnych państw członkowskich lub poszczególnych dziedzin kontrole na miejscu i kwestionariusze można wykorzystywać albo niezależnie, albo łącznie.
3. Kwestionariusze i kontrole na miejscu mogą być uzupełniane prezentacjami ocenianego państwa członkowskiego na temat dziedziny objętej oceną.

Artykuł 5

Wieloletni program ocen

1. Komisja określa – w stosownym przypadku po zasięgnięciu opinii Fronteksu i Europolu – wieloletni program ocen na pięć lat, a czyni to nie później niż sześć miesięcy przed rozpoczęciem kolejnego pięcioletniego okresu. Ten akt wykonawczy jest przyjmowany zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2. Komisja przekazuje wieloletni program ocen Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

2. W każdym pięcioletnim okresie objętym wieloletnim programem ocen oceniane jest każde państwo członkowskie. Wieloletni program ocen przedstawia kolejność, w jakiej państwa członkowskie będą oceniane w poszczególnych latach. Przy określaniu kolejności, w jakiej oceniane będą państwa członkowskie, uwzględniony zostaje czas, który upłynął od poprzedniej oceny, oraz równowaga między poszczególnymi częściami dorobku Schengen mającymi podlegać ocenie.

3. W razie potrzeby wieloletni program ocen można dostosowywać zgodnie z procedurą, o której mowa w ust. 1.

4. Wieloletni program ocen może zawierać odniesienie do ocen tematycznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b).

5. Pierwszy wieloletni program ocen jest ustanawiany do dnia 27 maja 2014 r. Program ten rozpoczyna się dnia 27 listopada 2014 r. i kończy dnia 31 grudnia 2019 r.

Artykuł 6

Roczny program ocen

1. Komisja ustanawia roczny program ocen do dnia 31 października roku poprzedzającego rok, którego program dotyczy, uwzględniając przy tym w szczególności analizę ryzyka przedstawioną przez Frontex zgodnie z art. 7, a w stosownych przypadkach – informacje przedstawione przez Europol oraz inne organy i jednostki organizacyjne Unii, w szczególności zgodnie z art. 8.

Roczny program ocen zawiera propozycje oceny:

a) stosowania dorobku Schengen lub jego części przez dane państwo członkowskie, zgodnie z wieloletnim programem ocen; oraz

b) w stosownym przypadku, stosowania określonych części dorobku Schengen w kilku państwach członkowskich (tj. oceny tematyczne).

2. Komisja określa w drodze aktów wykonawczych pierwszą część rocznego programu ocen, zawierającą także wstępny harmonogram kontroli na miejscu. Wymienione w niej zostają państwa członkowskie mające podlegać ocenie w następnym roku zgodnie z wieloletnim programem ocen, dziedziny mające podlegać ocenie oraz kontrole na miejscu. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2. Komisja przekazuje roczny program ocen Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

3. Komisja opracowuje i przyjmuje drugą część rocznego programu ocen. Wymienione zostają w niej niezapowiedziane kontrole na miejscu mające się odbyć w następnym roku. Część ta ma charakter poufny, a informacji o jej treści nie przekazuje się.

4. W razie potrzeby roczny program ocen można dostosowywać zgodnie z przepisami ust. 2 i 3.

5. Pierwszy roczny program ocen jest ustanawiany do dnia 27 maja 2014 r. Program ten rozpoczyna się dnia 27 listopada 2014 r. i kończy dnia 31 grudnia 2014 r.

Artykuł 7

Analizy ryzyka przygotowywane przez Frontex

1. Do dnia 31 sierpnia każdego roku Frontex przedkłada Komisji i państwom członkowskim zgodnie ze swoim mandatem analizę ryzyka. Uwzględnia ona między innymi nielegalną imigrację i istotne zmiany warunków operacyjnych na granicach zewnętrznych wraz z zaleceniami co do priorytetów ocen na kolejny rok. Zalecenia odnoszą się do konkretnych odcinków granic zewnętrznych oraz konkretnych przejść granicznych mających podlegać ocenie w kolejnym roku zgodnie z wieloletnim programem ocen. Komisja niezwłocznie przekazuje analizę Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

2. Do dnia 31 sierpnia każdego roku agencja Frontex przedkłada Komisji odrębną analizę ryzyka, różną od analizy, o której mowa w ust. 1, zawierającą zalecenia co do priorytetów ocen mających się odbyć w kolejnym roku w formie niezapowiedzianych kontroli na miejscu – niezależnie od kolejności corocznej oceny państw członkowskich zgodnie z wieloletnim programem ocen zgodnie z art. 5 ust. 2. Zalecenia te mogą dotyczyć dowolnego regionu lub konkretnego obszaru i zawierają wykaz co najmniej dziesięciu konkretnych odcinków granic zewnętrznych oraz co najmniej dziesięciu konkretnych przejść granicznych. O przedłożeniu analizy ryzyka z zaleceniami co do ocen mających się odbyć w formie niezapowiedzianych kontroli na miejscu Komisja może zwrócić się do agencji Frontex w dowolnym momencie.

3. Analiza ryzyka, o której mowa w ust. 1 i 2, przedkładana przez Frontex jest przekazywana po raz pierwszy Komisji do dnia 27 lutego 2014 r.

Artykuł 8

Analiza ryzyka przygotowywana przez inne niż Frontex organy i jednostki organizacyjne Unii

W stosownym przypadku Komisja zwraca się do innych niż Frontex organów i jednostek organizacyjnych Unii uczestniczących we wdrażaniu dorobku Schengen o przygotowanie analizy ryzyka – w tym analizy ryzyka odnośnie do korupcji i przestępczości zorganizowanej, o ile mogą one narazić na szwank stosowanie przez państwa członkowskie dorobku Schengen. Analizy takie można wykorzystać do opracowania rocznego programu ocen.

Artykuł 9

Kwestionariusz

1. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa i aktualizuje w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi standardowy kwestionariusz. Projekt kwestionariusza może być konsultowany z Fronteksem i Europolem. Standardowy kwestionariusz dotyczy odpowiedniego prawodawstwa, wspólnie uzgodnionych zaleceń i sprawdzonych rozwiązań – zwłaszcza tych, które wymieniono w katalogach Schengen – środków organizacyjnych i technicznych dostępnych na potrzeby wdrażania dorobku Schengen, a także danych statystycznych dostępnych dla każdej ocenianej dziedziny. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2.

2. Do 1 lipca każdego roku Komisja przesyła standardowy kwestionariusz państwom członkowskim, które będą oceniane w kolejnym roku. Państwa członkowskie dostarczają Komisji odpowiedź na kwestionariusz w terminie ośmiu tygodni od momentu, gdy został przekazany. Komisja udostępnia odpowiedzi pozostałym państwom członkowskim i informuje o nich Parlament Europejski. Jeżeli Parlament Europejski o to wystąpi – zwłaszcza ze względu na powagę sprawy – Komisja w konkretnych przypadkach i zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o stosunkach między Parlamentem Europejskim a Komisją informuje Parlament Europejski także o treści konkretnej odpowiedzi.

Artykuł 10

Zespoły prowadzące kontrole na miejscu

1. Zespoły prowadzące kontrole na miejscu składają się z ekspertów wyznaczonych przez państwa członkowskie oraz z przedstawicieli Komisji.

2. Komisja zwraca się do państw członkowskich o wyznaczenie ekspertów mogących uczestniczyć w stosownych kontrolach na miejscu i wskazuje ich specjalizację.

W przypadku zapowiedzianych kontroli na miejscu o wyznaczenie ekspertów Komisja zwraca się do państw członkowskich nie później niż trzy miesiące przed planowaną kontrolą. Państwa członkowskie wyznaczają ekspertów w terminie dwóch tygodni od otrzymania tego wniosku.

W przypadku niezapowiedzianych kontroli na miejscu o wyznaczenie ekspertów Komisja zwraca się do państw członkowskich nie później niż dwa tygodnie przed planowaną kontrolą. Państwa członkowskie wyznaczają ekspertów w terminie 72 godzin od otrzymania tego wniosku.

3. Maksymalnie dwóch przedstawicieli Komisji może uczestniczyć w kontroli na miejscu. Liczba ekspertów z państw członkowskich, którzy uczestniczą w kontroli na miejscu, nie może przekroczyć ośmiu w przypadku kontroli zapowiedzianych i sześciu w przypadku kontroli niezapowiedzianych.

Jeżeli liczba ekspertów wyznaczonych przez państwa członkowskie przekracza odpowiednią maksymalną liczbę określoną w akapicie pierwszym, Komisja – po zasięgnięciu opinii zainteresowanych państw członkowskich – powołuje członków zespołu, kierując się równowagą geograficzną i specjalizacją.

4. Eksperti z państw członkowskich nie mogą uczestniczyć w misji oceniającej, jeżeli jej częścią jest kontrola na miejscu w państwie członkowskim, w którym są zatrudnieni.

5. Komisja może zwrócić się do agencji Frontex, Europolu lub innych organów i jednostek organizacyjnych Unii uczestniczących we wdrażaniu dorobku Schengen o wyznaczenie przedstawiciela, który weźmie udział w charakterze obserwatora w kontroli na miejscu odnoszącej się do dziedziny objętej kompetencjami tej agencji, organu lub jednostki.

6. W ramach zespołu prowadzącego kontrolę na miejscu funkcję głównych ekspertów pełni przedstawiciel Komisji oraz ekspert z jednego z państw członkowskich wyznaczony wspólnie przez członków tego zespołu jak najszybciej po utworzeniu zespołu. Główni eksperci są wyznaczani odpowiednio wcześniej przed opracowaniem szczegółowego programu, o którym mowa w art. 13 ust. 2.

Artykuł 11

Zespoły odpowiadające za oceny na podstawie kwestionariusza

1. W przypadku gdy – jak przewiduje to art. 4 ust. 2 – kwestionariusz jest stosowany niezależnie, tj. po jego użyciu nie następuje kontrola na miejscu, zespół odpowiedzialny za ocenę odpowiedzi na kwestionariusz składa się z ekspertów z państw członkowskich oraz z przedstawicieli Komisji.

2. Wysyłając kwestionariusz do państwa członkowskiego mającego podlegać ocenie, Komisja zwraca się do państw członkowskich o wyznaczenie ekspertów mogących uczestniczyć w ocenie i wskazuje ich specjalizację. Państwa członkowskie wyznaczają ekspertów w terminie dwóch tygodni od otrzymania tego wniosku. Eksperti są wyznaczani zgodnie z art. 10 ust. 3 i 4.

Artykuł 12

Eksperti

Eksperti uczestniczący w ocenach dysponują odpowiednimi kwalifikacjami, w tym gruntowną wiedzą teoretyczną i doświadczeniem praktycznym w dziedzinach podlegających mechanizmowi oceny, oraz solidną znajomością zasad, procedur i technik oceny, a także umiejętnością skutecznego porozumiewania się w powszechnie znanym języku. W tym celu państwa członkowskie i Komisja, we współpracy ze stosownymi organami i jednostkami organizacyjnymi Unii, zapewniają ekspertom odpowiednie szkolenie, w tym szkolenie dotyczące poszanowania praw podstawowych.

Artykuł 13

Przebieg kontroli na miejscu

1. Zespoły prowadzące kontrole na miejscu podejmują wszelkie niezbędne działania przygotowawcze, by zapewnić skuteczność, dokładność i spójność takich kontroli.

2. Szczegółowy program zapowiedzianych kontroli na miejscu opracowuje Komisja w ścisłej współpracy z głównymi ekspertami i danym państwem członkowskim. O tym programie informowane są państwa członkowskie. Szczegółowy program niezapowiedzianych kontroli na miejscu opracowuje Komisja.

Dane państwo członkowskie jest powiadamiane o harmonogramie i o szczegółowym programie i proszone o opinię na ten temat:

- a) co najmniej sześć tygodni przed planowanym terminem zapowiedzianej kontroli na miejscu;
- b) co najmniej 24 godziny przed planowanym terminem niezapowiedzianej kontroli na miejscu.

Niezapowiedziane kontrole na granicach wewnętrznych odbywają się bez uprzedniego powiadamiania danego państwa członkowskiego (danych państw członkowskich). Komisja w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi opracowuje ogólne wytyczne co do praktycznych zasad takich kontroli.

3. Każdy z członków zespołu prowadzącego kontrolę na miejscu posiada dokument identyfikacyjny upoważniający go do przeprowadzenia takiej kontroli zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

4. Oceniane państwo członkowskie zapewnia, by zespół prowadzący kontrolę na miejscu był w stanie wypełnić przypadające mu zadanie w zakresie weryfikacji działań w dziedzinach podlegających ocenie. W szczególności zapewnia ono, by zespół

prowadzący kontrolę na miejscu miał bezpośredni kontakt z odpowiednimi osobami oraz dostęp do wszelkich stref, pomieszczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia oceny.

5. Oceniane państwo członkowskie udziela zespołowi prowadzącemu kontrolę na miejscu pomocy w realizacji zadania, korzystając z wszelkich środków leżących w jego prawnie wyznaczonych kompetencjach.

6. W przypadku zapowiedzianych kontroli na miejscu Komisja uprzednio przedstawia państwu członkowskiemu mającemu podlegać ocenie imiona i nazwiska ekspertów wchodzących w skład zespołu prowadzącego kontrolę na miejscu. Państwo członkowskie mające podlegać ocenie wyznacza punkt kontaktowy odpowiedzialny za praktyczną organizację kontroli na miejscu.

7. Komisja i państwa członkowskie odpowiadają za dokonanie niezbędnych przygotowań odnośnie do podróży swoich ekspertów wchodzących w skład zespołu prowadzącego kontrolę na miejscu do ocenianego państwa członkowskiego (ocenianych państw członkowskich) oraz podróży powrotnej. Koszty podróży i zakwaterowania ekspertów uczestniczących w kontrolach na miejscu są zwracane przez Komisję.

Oceniane państwo(-wa) członkowskie odpowiada(-ją) za zapewnienie koniecznego zakwaterowania i koniecznego transportu na miejscu. W przypadku niezapowiedzianych kontroli na miejscu w przygotowaniu zakwaterowania dla ekspertów pomaga Komisja.

Artykuł 14

Sprawozdania z oceny

1. Po każdej ocenie sporządzone zostaje sprawozdanie z oceny. Sprawozdanie to opiera się na ustaleniach z kontroli na miejscu oraz na kwestionariuszu – stosownie do przypadku. W przypadku kontroli na miejscu sprawozdanie z oceny zostaje sporządzone przez zespół prowadzący kontrolę na miejscu podczas tej kontroli.

Na ekspertach z państw członkowskich oraz przedstawicielach Komisji spoczywa ogólny obowiązek sporządzenia sprawozdania z oceny oraz zapewnienia jego integralności i jakości. W przypadku rozbieżnych opinii odpowiednio zespół prowadzący kontrolę na miejscu lub zespół odpowiedzialny za ocenę odpowiedzi na kwestionariusz stara się osiągnąć kompromis.

2. W sprawozdaniu z oceny analizuje się, stosownie do przypadku, aspekty jakościowe, ilościowe, operacyjne, administracyjne i organizacyjne oraz umieszcza się wykaz wszelkich niedociągnięć stwierdzonych w toku oceny.

3. Każdemu z ustaleń sprawozdania z oceny przypisywana jest jedna z poniższych ocen:

- a) zgodnie z wymogami;
- b) zgodnie z wymogami, ale potrzebne usprawnienia;
- c) niezgodnie z wymogami.

4. Komisja przedstawia projekt sprawozdania z oceny podlegającemu jej państwu członkowskiemu w terminie sześciu tygodni od kontroli na miejscu lub od momentu uzyskania odpowiedzi na kwestionariusz – stosownie do przypadku. Oceniane państwo członkowskie w ciągu dwóch tygodni od jego otrzymania przedstawia uwagi do projektu sprawozdania z oceny. Na wniosek ocenianego państwa członkowskiego odbywa się spotkanie redakcyjne. W projekcie sprawozdania z oceny można zamieścić uwagi ocenianego państwa członkowskiego.

5. Komisja przedstawia projekt sprawozdania z oceny i uwagi ocenianego państwa członkowskiego do tego sprawozdania pozostałym państwom członkowskim i prosi je o ustosunkowanie się do odpowiedzi na kwestionariusz, do projektu sprawozdania z oceny oraz do uwag ocenianego państwa członkowskiego.

Na tej podstawie Komisja – w razie potrzeby po dokonaniu stosownych zmian w projekcie sprawozdania z oceny – przyjmuje w drodze aktu wykonawczego sprawozdanie z oceny. Ten akt wykonawczy jest przyjmowany zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2. Komisja przekazuje sprawozdanie z oceny Parlamentowi Europejskiemu.

Artykuł 15

Zalecenia

1. Sporządzając sprawozdanie z oceny oraz w świetle ustaleń i ocen w nim zawartych, eksperci z państw członkowskich i przedstawiciele Komisji opracowują projekt zaleceń co do działań naprawczych mających zaradzić wszelkim niedociągnięciom stwierdzonym podczas oceny oraz wskazują priorytety ich realizacji, a w stosownym przypadku – przykłady sprawdzonych rozwiązań.

2. Komisja przedkłada Radzie wniosek w sprawie przyjęcia zaleceń, o których mowa w ust. 1.

3. Rada przyjmuje zalecenia, o których mowa w ust. 1, i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom narodowym.

Artykuł 16

Działania następcze i monitorowanie

1. W terminie trzech miesięcy od przyjęcia zaleceń, o których mowa w art. 15 ust. 3, oceniane państwo członkowskie dostarcza Komisji i Radzie plan działań mających naprawić wszelkie wymienione w sprawozdaniu z oceny niedociągnięcia. Jeżeli w zaleceniach stwierdzono, że oceniane państwo członkowskie poważnie zaniedbuje swoje obowiązki, to państwo członkowskie przedstawia plan działań w terminie jednego miesiąca od przyjęcia tego zalecenia. Komisja przekazuje ten plan Parlamentowi Europejskiemu.

2. W terminie jednego miesiąca od otrzymania planu działań od ocenianego państwa członkowskiego Komisja – po zasięgnięciu opinii zespołu prowadzącego kontrolę na miejscu lub zespołu odpowiedzialnego za ocenę odpowiedzi na kwestionariusz – przedstawia Radzie ocenę adekwatności tego planu. Pozostałe państwa członkowskie zostają poproszone o ustosunkowanie się do tego planu.

3. W terminie sześciu miesięcy, od momentu gdy przyjęte zostały zalecenia, oceniane państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie z realizacji swojego planu działań, a następnie co trzy miesiące – kolejne sprawozdania, aż do momentu pełnej realizacji planu działań.

4. Niezależnie od sześciomiesięcznego terminu na przedłożenie sprawozdania z realizacji planu działań, o którym to okresie mowa w ust. 3, jeżeli w zaleceniach stwierdzono, że oceniane państwo członkowskie poważnie zaniedbuje swoje obowiązki, to państwo członkowskie przedkłada sprawozdanie z realizacji swojego planu działań w terminie trzech miesięcy od momentu, gdy przyjęte zostały zalecenia.

5. Zależnie od powagi stwierdzonych niedociągnięć oraz od środków podjętych w celu ich naprawienia Komisja może ustalić harmonogram zapowiedzianych ponownych kontroli na miejscu, mających sprawdzić realizację planu działań. Do udziału w ponownej kontroli Komisja zaprasza co najmniej czterech spośród ekspertów, którzy uczestniczyli w pierwszej kontroli na miejscu. W ponownej kontroli mogą na zaproszenie Komisji wziąć udział obserwatorzy. Program ponownej kontroli ustala Komisja. O programie ponownej kontroli oceniane państwo członkowskie jest powiadamiane co najmniej jeden miesiąc przed jej planowanym terminem. Komisja może zaplanować również niezapowiedziane ponowne kontrole na miejscu.

6. Komisja regularnie informuje Parlament Europejski i Radę o realizacji planów działań lub usprawnień, o których mowa w niniejszym artykule.

7. Jeżeli kontrola na miejscu wykaże poważne niedociągnięcia, które zostaną uznane za poważne zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze bez kontroli na granicach wewnętrznych, Komisja z własnej inicjatywy lub na wniosek Parlamentu Europejskiego lub państwa członkowskiego jak najszybciej powiadamia o tym Parlament Europejski i Radę.

8. Jeżeli oceniając państwo członkowskie, stwierdzono zgodność z wymogami, ale w zaleceniach zamieszczono wskazówki co do możliwych dalszych usprawnień zgodnie z art. 14 ust. 3 lit. b), oceniane państwo członkowskie w terminie sześciu miesięcy od momentu, gdy przyjęte zostały zalecenia, przedstawia Komisji ocenę możliwości realizacji tych wskazówek.

*Artykuł 17***Informacje szczególnie chronione**

Członkowie zespołów prowadzących kontrolę na miejscu oraz zespołów odpowiedzialnych za ocenę odpowiedzi na kwestionariusz traktują jako poufne wszelkie informacje uzyskane w trakcie wykonywania obowiązków. Sprawozdania z oceny sporządzane po kontroli na miejscu są opatrywane klauzulą EU RESTRICTED/RESTREINT UE zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami bezpieczeństwa. Oznaczenie klauzulą nie wyklucza możliwości udostępniania informacji Parlamentowi Europejskiemu. Przekazywanie i traktowanie informacji oraz przekazywanie dokumentów Parlamentowi Europejskiemu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem musi być zgodne z zasadami mających zastosowanie w stosunkach pomiędzy Parlamentem Europejskim a Komisją w zakresie przekazywania i traktowania informacji niejawnych. Po konsultacjach z danym państwem członkowskim Komisja decyduje, którą część sprawozdania z oceny można podać do wiadomości publicznej.

*Artykuł 18***Warunki uczestnictwa Zjednoczonego Królestwa i Irlandii**

1. Eksperti ze Zjednoczonego Królestwa i z Irlandii uczestniczą jedynie w ocenie tej części dorobku Schengen, w której stosowaniu państwa te mają prawo uczestniczyć.

2. Oceny, o których mowa w art. 4 ust. 1, dotyczą jedynie efektywnego i sprawnego stosowania przez Zjednoczone Królestwo i Irlandię tej części dorobku Schengen, w której stosowaniu państwa te mają prawo uczestniczyć.

3. Zjednoczone Królestwo i Irlandia uczestniczą w przyjmowaniu przez Radę zaleceń, zgodnie z art. 15 ust. 3, jedynie w odniesieniu do tej części dorobku Schengen, w której stosowaniu państwa te mają prawo uczestniczyć.

*Artykuł 19***Informowanie parlamentów narodowych**

Komisja informuje parlamenty narodowe o treści i wynikach ocen.

*Artykuł 20***Przedstawianie sprawozdań Parlamentowi Europejskiemu i Radzie**

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie coroczne całościowe sprawozdanie z ocen przeprowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie to jest

podawane do wiadomości publicznej i zawiera informacje dotyczące ocen przeprowadzonych w poprzednim roku, wniosków wyciągniętych z każdej oceny oraz stanu działań naprawczych. Komisja przekazuje to sprawozdanie parlamentom narodowym.

*Artykuł 21***Procedura komitetu**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011. W przypadku niewydania opinii przez komitet Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 22***Przegląd**

W terminie sześciu miesięcy od przyjęcia wszystkich sprawozdań z ocen przewidzianych w pierwszym wieloletnim programie ocen, o którym mowa w art. 5 ust. 5, Komisja dokonuje przeglądu funkcjonowania niniejszego rozporządzenia i przedkłada Radzie stosowne sprawozdanie. Przegląd ten dotyczy wszystkich elementów niniejszego rozporządzenia, w tym funkcjonowania procedur przyjmowania aktów w ramach mechanizmu ocen. Sprawozdanie to Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu.

*Artykuł 23***Przepisy przejściowe i uchylene**

Bez uszczerbku dla drugiego i trzeciego akapitu niniejszego artykułu decyzja z dnia 16 września 1998 r. traci moc ze skutkiem od dnia 26 listopada 2013 r.

Część I decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym, ma zastosowanie do dnia 1 stycznia 2016 r. w odniesieniu do już rozpoczętych w dniu 26 listopada 2013 r. procedur oceny państwa członkowskiego.

Część II I decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym, ma zastosowanie do dnia 27 listopada 2014 r. w odniesieniu do już rozpoczętych w dniu 26 listopada 2013 r. procedur oceny państwa członkowskiego.

*Artykuł 24***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 7 października 2013 r.

W imieniu Rady
J. BERNATONIS
Przewodniczący

Oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji

Parlament Europejski, Rada i Komisja wyrażają zadowolenie z powodu przyjęcia rozporządzenia zmieniającego kodeks graniczny Schengen w celu ustanowienia wspólnych zasad tymczasowego przywracania w wyjątkowych okolicznościach kontroli granicznej na granicach wewnętrznych oraz rozporządzenia w sprawie ustanowienia mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen. Instytucje te są zdania, że nowe mechanizmy stanowią właściwą odpowiedź na apel Rady Europejskiej zawarty w jej konkluzjach z dnia 24 czerwca 2011 r. o zwiększenie współpracy i wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi w strefie Schengen oraz o skuteczny i niezawodny system monitorowania i oceny pozwalający egzekwować wspólne zasady oraz ulepszać, dostosowywać i rozszerzać kryteria oparte na dorobku prawnym UE, któremu to apelowi towarzyszyło przypomnienie, że należy skutecznie i spójnie zarządzać zewnętrznymi granicami UE, wspólnie ponosząc za to odpowiedzialność, działając solidarnie oraz praktycznie współpracując.

Stwierdzają, że przedmiotowa zmiana kodeksu granicznego Schengen zwiększy koordynację i współpracę na szczeblu Unii, gdyż z jednej strony zapewni kryteria warunkujące ewentualne przywracanie przez państwa członkowskie kontroli granicznych, a z drugiej – stworzy unijny mechanizm pozwalający reagować na prawdziwie krytyczne sytuacje, gdy zagrożone będzie ogólne funkcjonowanie obszaru bez kontroli na granicach wewnętrznych.

Podkreślają, że nowy system oceny jest mechanizmem unijnym, że obejmie wszystkie aspekty dorobku Schengen oraz wymagać będzie uczestnictwa ekspertów z państw członkowskich, Komisji i ze stosownych agencji UE.

Rozumieją, że ewentualne przyszłe wnioski Komisji w sprawie zmiany przedmiotowego systemu oceny będą przedkładane do konsultacji Parlamentowi Europejskiemu, tak by przed przyjęciem ostatecznej wersji tekstu można było w jak najszerszym zakresie uwzględnić jego opinię.
